

ПРИЧАСТИЕ ПО ТРЪНСКИ

Казват, че е по действителен случай

Преди много време, когато т. нар. цивилизация още я нямаше по нашите земи, гибелно владяни пет века от османския поробител, се отглеждаха овце по планинските пасбища. Стопаните си осигуряваха добър поминък, а овчарите прекарваха месеци из планините в грижи за овцете и само по празниците се мяркаха в селата. В Трънско на овчарите казваха ери.

Нестор, ера от както се помнеше, безгрижно пасеше овцете, играеше с двете верни каракачански овчарски кучета Шарко и Елка и рядко имаше срещи с хищни животни. Братовчед му имаше стадо наблизо, та понякога се срещаха да си побъбрят, но повечето време прекарваше сам. Два пъти седмично идваха бащата с малкия му брат да вземат готовото прясно сирене и да му донесат пити хляб, лук, яйца и ако Бог дал – някое пържено пиле. Когато му се прияждаше нещо по-така, мигом някое крехко агне се поболяваше и той, няма как, отърваваше го от мъките и майсторски го изпичаше. Стрижеха ли овцете се събираше цялото семейство, идваха и майка му и сестра му. Когато Нестор беше малък, пасеше овцете с баща си, но като поотрасна го оставиха сам, че нивите и домашното стопанство искаха грижи.

Наближаваше Великден. Нестор се припичаше на пролетното слънце, излегнт на хълбок върху ямурлука си и късаше разсеяно тревичките пред него. Шарко закачливо мина наблизо, побутна го с муцуна, подпря се на предни лапи и подканващо вирна опашка за игра. Но другаря му не беше в настроение и Шарко отиде да търси друга компания. Нестор се беше замислил върху думите на майка си. Предишния ден тя дойде вместо бащата и му каза: „Другата неделя е Великден. Вуйчо ти ще те смени, и даже повечко ще поостанеш на село, че ти е време вече да се задомиш. Моми ще има и от село и гостенки. Вече съм поразпитала, а и нови дрехи съм ти приготвила. Рано сутринта на Великден ще идеш до манастира да вземеш комка. Срамота е ни веднъж да не си стъпвал там, а под венчило да минеш.“

До сега не се беше замислял много за живота си. Сякаш си имаше свой свят, откъснат от другите, но бъдещето събуди у него нови трепети и мисли. Беше вече възмъжал, заякнал. Грижите за овцете в планината, въздухът, млякото и добрата храна бяха изваяли снажната му фигура, предопределена и от балканджийския му корен. Вятърния полъх се заиграваше с кестенявата му, рядко подстригвана коса, която падаше на волни като горски тревни кичури и галеше скулестото му лице. Само в светлите му синьо-сиви като небесната синева очи се долавяха искрите от още неотминалото детство. Той вече беше с много отговорности в самобитното си ежедневие, но имаше само бегла представа за ритъма на семейния живот. И това предизвикателство събуждаше в него въпроси и размисли, които дори боричкането на Шарко и Елка не можа да разсее.

Така минаха няколко дни, наближи Великден, вуйчо му дойде и Нестор отиде в селото. Майка му го прати на бръснар, огледа как му стоят новите дрехи и рано-рано в празничната утрин го изпроводи към манастира за комка.

Малкото манастирче, сгушено недалеч от селото в подножието на планината, очакваше християните от околността да вземат причастие в празничния ден. Наоколо всичко беше разцъфтяло и ухаеше на свежа младост, готова да празнува и ликува. Игуменът, възрастен, но в силите си Божий служител, не бе спокоен от толкова въодушевяващи мисли. „Ето, освободи се тоя народ – Слава тебе Господи – и какво направи? От година на година все повече се разхайтва. Преди още по тъмно чакаха за нафора и комка, а сега? Зората пукна, а още никой няма. И тия послушници по манастирите днес – все след тях да ходиш и все да ги надзираваш.“ Докато подреждаше Господната трапеза: нафората –хляб, символизиращ Христовото тяло, което се разчупи на кръста заради човечеството, и докато приготвяше комката – вино, напомнящо за пролятата на голгота кръв за греховете ни, игуменът чу вратата да се отваря и видя едър силует, подпрян на овчарска гега. Игуменът се приближи:

- Не съм те виждал тъдява, еро.

- Не съм идвал до сега, все по планината с овцете. Майка каза да дойда за комка, че иска тия дни да ме задоми.- отговори Нестор.

- Не си взимал комка до сега, значи. Не си ходил в църква. Постил ли си през постите?

- Е, па...

Игуменът го огледа, поглади посребрялата си брада, позамисли се и му каза:

- Застани мирно, остави тая гега, изпъни се и се пригответи за нафора.

И Нестор чинно изпълни командата, след което получи два силни удара по врата.

- Сега се пригответи за комката. Легни е на тая пейка по корем.

Като взе гегата, игуменът го наложи няколко пъти по гърба. После подаде Нестор да му целуне ръка и го изпрати от храма.

Нестор вървеше по обратния път и още осезателно чувстваше причастиято, когато насреща му се зададе баща, повел момченцето си към манастира.

- Добрутро еро! От де идваш? – каза бащата.

- Добрутро! Ходих за комка до манастира.

- И ние на там сме тръгнали, и малкия го водя да вземе.

- Море нафората че устиска, ама комката не че. – каза Нестор, погледна жалостиво към детето и продължи.

Бащата се зачуди на тези думи, той не веднъж беше ходил с децата и бяха взимали хляб и вино на Господната трапеза. Загледа се в отдалечаващия се млад мъж и продължи по пътя си.

18.07.2010 г.

Автор: Вера Павлова